

MUUSIKAÕPETUSE AINEKAVA

põhikooli 6.klassile

1. Õpieesmärgid.

6. klassis muusikaõpetuse õpetamisega taotletakse, et õpilane:

- tunneb rõõmu muusikast ning tunnetab, teadvustab ja arendab musitseerimise kaudu oma võimeid;
- tunneb huvi muusika kui kunsti liigi vastu ning kujundab enda esteetilist maitset;
- mõtleb ja tegutseb loovalt ning väljendab end loominguliselt muusikaliste tegevuste kaudu;
- kasutab muusikalistes tegevustes omandatud muusikalise kirjaoskuse põhialuseid;
- väärtustab muusikat ning muusikategevust inimese, kultuuri ja igapäevaelu rikastajana;
- teab ja hoiab rahvuskultuuri traditsioone, osaleb selle edasikandmises ning mõistab ja austab erinevaid rahvuskultuure;
- teadvustab ja väärtustab muusikateoste autorsust ning suhtub kriitiliselt infotehnoloogia ja meedia loodud keskkonnasse.

2. Õppesisu - 70 tundi.

2.1. Laulmine -12 tundi.

- Laulab oma hääle omapära arvestades loomuliku kehahoiu, hingamise, selge diktsiooni, puhta intonatsiooniga ja väljendusrikkalt ning arvestab esitatava muusikapala stiili; järgib häälehoidu häälemurdeperioodil.
- Laulab ea- ja teemakohaseid ühe-, kahe- ning paiguti kolmehäälseid laule ja kaanoneid ning eesti ja teiste rahvaste laule.
- Osaleb laulurepertuaari valimisel ja põhjendab oma seisukohti.
- Laulab peast kooliastme ühislause: „Eesti hümn“ (F.Pacius), "Jää vabaks, Eesti meri" (V. Oksvort), "Kalevite kants" (P. Veebel), "Mu isamaa on minu arm" (G. Ernesaks).
- Laulab noodist astmetel SO, MI, RA, JO, RA□, SO□, JO¹, LE, NA, DI, käemärkide, rütmistatud astmenoodi järgi ja noodijoonestikul erinevates kõrguspositsioonides.
- Mõistab relatiivsete helikõrguste (astmete) vajalikkust noodist laudes ning kasutab neid meloodiat õppides absoluutsete helikõrguste seostamine relatiivsete helikõrgustega (g-G²); duur- ja moll helilaad ning duur- ja moll kolmkõla seoses lauludega.

2.2 Pillimäng – 6 tundi.

- Kasutab keha-, rütmi- ja plaatpille, plokkflööti või 6-keelset väikekannelt kaasmängudes ja/või ostinato'des ning iseseisvates palades.
- Rakendab musitseerides kitarril lihtsamaid akordmänguvõtteid ning lähtub absoluutsetest helikõrgustest (tähtnimedest) pillimängus.
- Helistike C-duur, a-moll; G-duur, e-moll ning F-duur ja d-moll seostamine pillimänguga; D-h repertuaarist lähtuvalt.
- Kasutab keha-, rütmi- ja plaatpille, plokkflööti või 6-keelset väikekannelt kaasmängudes ja/või ostinato'des ning iseseisvates palades.
- Rakendab musitseerides kitarril lihtsamaid akordmänguvõtteid ning lähtub absoluutsetest helikõrgustest (tähtnimedest) pillimängus.
- Helistike C-duur, a-moll; G-duur, e-moll ning F-duur ja d-moll seostamine pillimänguga; D-h repertuaarist lähtuvalt.

2.3 Omalooming – 6 tundi.

- Loob improvisatsioone keha-, rütmi- ja plaatpillidel.
- Loob kindlas vormis rütmilis-meloodilisi kaasmänge ja/või *ostinato*'sid keha-, rütmi- ja plaatpillidel.
- Kasutab lihtsaid meloodiaid luues relatiivseid helikõrgusi (astmeid).
- Loob tekste: regivärsse, laulusõnu jne.
- Väljendab muusika karakterit ja meeolelu ning enda loomingulisi ideid liikumise kaudu;
- Loominguliste ideede rakendamine arvutil olemasolevaid muusikaprogramme kasutades.

2.4 Muusika kuulamine ja muusikalugu – 10 tundi.

- Kuulab ja eristab muusikapalades muusika väljendusvahendid (meloodiat, rütmi, tempot, dünaamikat, tämbrit) ning muusikateose ülesehitust (2-ja 3-osalist lihtvormi, variatsiooni- ja rondovormi).
- Carutleb muusika üle ja analüüsib seda oskussõnavara kasutades; võtab kuulda ja arvestab teiste arvamust ning põhjendab enda oma nii suuliselt kui ka kirjalikult.
- Eesti tuntud interpretide, dirigentide, ansambelite, orkestrite ja muusika suursündmuste tundmine.
- Eristab kõla ja kuju järgi:

Keelpillid: poogenpillid viiul, vioola e altviiul, tšello, kontrabass, näppepillid harf, kitarr.

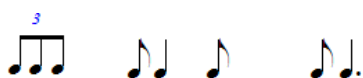
Puhkpillid: puupuhkpillid flööt, klarnet, saksofon, oboe, fagott; vaskpuhkpillid: trompet, metsasarv, tromboon, tuuba; *Löökpillid:* kindla helikõrgusega timpan, ksülofon; ebamäärase helikõrgusega (rütmipillid) suur trumm, väike trumm, taldrikud jt.

- eristab kõla järgi pillikoosseise:

Orkestrid: (sümfoonia, puhkpilli-, keelpilli-, rahvapilliorkester);

Ansamblid: (keelpillikvartett).

- On tutvunud Eesti ning Araabia, Juudi, Austraalia, Hiina, Jaapan, India, Indoneesia muusikapärandiga ning suhtub sellesse lugupidavalt.
- Tunneb eesti pärimusmuusika tänapäevaseid tõlgendusi.
- Mõistab allolevate helivältuste, rütmifiguuride ja pausi tähendust ning kasutab neid muusikalistes tegevustes.
- Noodivältused, rütmifiguurid ja pausid:

- Mõistab taktimõõtude 2/4, 3/4, 4/4 ja laulurepertuaarist tulenevalt kaheksandik taktimõõdu tähendust ning arvestab neid musitseerides.
- Mõistab helistike C–a, G–e, F–d (repertuaarist tulenevalt D–h) tähendust ning lähtub nendest musitseerides.
- Kasutab laule õppides relatiivseid helikõrgusi (astmeid) ja seostab neid absoluutsete helikõrgustega (tähtnimed).
- + kordavalt I ja II kooliastme muusikaline kirjaoskus ja sõnavara.
- Mõistab allolevate oskussõnade tähendust ja kasutab neid praktikas: sümfooniaorkester, kammerorkester, keelpilliorkester, partituur, muusikainstrumentide nimetuse.

3. Õpitulemused.

6.klassi lõpetaja:

- a) laulab võimetekohaselt ja hääle individuaalseid omadusi arvestavalt;
- b) on omandanud ühislauluvara: Eesti hümn (F. Pacius); Eesti lipp (E. Võrk); Kas tunned maad (J. Berat); Kungla rahvas (K. A. Hermann); Mu isamaa armas (rahvalik laul); Püha öö (F. Gruber). 2 kaanonit ja 3 eesti rahvalaulu õpetaja valikul;
- c) tunneb taktimõõte 2/4, 3/4, 4/4 kuulmise ja noodi järgi;
- d) tunneb neljandik-taktimõõdus kuulmise ja noodi järgi rütmivorme ning oskab neid kasutada rütmiülesannete lahendamisel ja rütmiimprovisatsioonide loomisel;
- e) teab kaheksandik-taktimõõdu tähendust;
- f) laulab astmenimedega lihtsaid laule ja harjutusi;
- g) teab mõisteid duur- ja moll-helilaad ning eristab neid kuulmise järgi;
- h) teab viiulivõtme tähendust ja oskab seda noodijoonestikule märkida;
- i) teab tähtnimetuste c, d, e, f, g, a, h asukohta noodijoonestikul ning klaviatuuril;
- j) teab helistikke C-a, G-e, F-d;
- k) teab dieesi, bemolli ja bekarri tähendust;
- l) kasutab muusika analüüsimisel õpitud muusikamõisteid ja –teadmisi;
- m) tunneb 2- ja 3-osalist lihtvormi;
- n) teab erinevaid hääleliike: sopran, alt, tenor, bass; teab eesti tuntud lauljaid;
- o) teab erinevaid kooriliike: mudilas-, laste-, poiste-, nais-, mees-, segakoor; teab eesti tuntud koore;
- p) oskab iseloomustada eesti rahvamuusikat: rahvalaule, -tantse, -pille ja –ansambleid;
- q) teab eesti tuntumaid rahvamuusika esitajaid.

4. Hindamine

- Jooksev
- Kokkuvõttev (poolaasta, aasta)

Jooksva hindamise puhul õpilasel peab olema mitte vähem kui .3 jooksvat hinnet, mille alusel moodustab poolaasta lõplik hinne.

Jooksev hindamine sisaldab kõiki muusikaõpetuse komponente

- Laumist
- Pillimängu
- Muusikalist liikumist
- Omaloomingut
- Muusika kuulamist ja muusikalugu
- Hinded suulise vastuse eest
- Hinded kirjaliku küsitluse alusel

Igal poolaastal viiakse läbi tunnikontrollid, iseseisvad tööd, kontrolltööd.

Aastahinne tuleneb 2 poolaasta koondhindest.

Hindamiskriteeriumid

TASE	TEEMAD
	LAULMINE
5	Laulmine- praktilised oskused Muusikaliselt võimekas õpilane ilane laulab ladusalt, kergelt, ilma ühegi veata, loomuliku kehahoiu ja hingamise, selge diktsiooni ja puhta intonatsiooniga ning väljendusrikkalt, arvestab esitatava muusikapala stiili. Esitus on veenev ja enesekindel. Muusikaliselt vähem võimekas õpilane.
4	Õpilane laulab hästi, üksikute vigadega, selge diktsiooni ja puhta intonatsiooniga. Esitus on üldiselt väljendusrikas ja kindel. Muusikaliselt vähem võimekas õpilane.
3	Õpilane laulab selge diktsiooniga, kuid on raskusi ühtlase ja täpse laulmisega. Esitus on ebakindel, esineb mõttepause ja eksimusi.
2	Veel harjutamist vajav. Väga kehv. Õpilane laulab mitterahuldavalt ja vead on selgelt kuulda. Esinemine ei edasta laulu sõnumit. Õpilane ei tule laulu esitamisega toime.
TASE	PILLIMÄNG
5	Pillimäng -praktilised oskused Õpilane kasutab muusikalisi teadmisi ja oskusi muusitseerimisel võimetekohaselt, väga heal tasemel, veatult.

4	Õpilane kasutab muusikalisi teadmisi ja oskusi musitseerimisel võimetekohaselt, heal tasemel, esineb väiksemaid eksimusi (nt meloodias, rütmikas või dünaamikas, stiilis vm).
3	Õpilane kasutab muusikalisi teadmisi ja oskusi musitseerimisel võimetekohaselt, rahuldaval tasemel, esineb puudusi ja vigu (nt meloodias, rütmikas või dünaamikas, stiilis vm).
2	Õpilane kasutab muusikalisi teadmisi ja oskusi musitseerimisel mitterahuldaval tasemel, esineb olulisi puudusi ja vigu. Õpilane ei ole täitnud ühtegi ülal kirjeldatud õpitulemustest.
TASE	MUUSIKALINE LIIKUMINE
5	Muusikaline liikumine -praktilised oskused: 1) tunnetab ja väljendab liikumises meloodiat, rütmi, tempot, dünaamikat ning vormi; 2) tantsib eesti laulu- ja ringmänge; 3) väljendab liikumise kaudu eri maade rahvamuusikale (sh rahvatantsudele) iseloomulikke karaktereid. Õpilane omab õpitud materjalist väga häid teadmisi.
4	1) Tunnetab ja väljendab liikumises meloodiat, rütmi, tempot, dünaamikat ning vormi; 2) tantsib eesti laulu- ja ringmänge;
3	Õpilane tunnetab ja väljendab liikumises meloodiat, rütmi, tempot, tantsib ringmänge;
2	Õpilane väljendab oma arvamust kuulatava kohta ebapiisavalt, analüüsib ja põhjendab seda, kasutades vaid üksikuid muusika oskussõnu.
TASE	OMALOOMING
5	Õpilane väljendab oma loomingulisi ideid sobivate muusikaliste väljendusvahenditega, võimetekohaselt, selgelt, kindlalt ja arusaadavalt.
4	Õpilane väljendab oma loomingulisi ideid võimetekohaselt, arusaadavalt, esineb väiksemaid eksimusi.
3	Õpilane väljendab oma loomingulisi ideid võimetekohaselt, mõningal määral, esineb puudusi ja vigu.
2	Õpilane väljendab oma loomingulisi ideid ebapiisavalt, esineb olulisi puudusi ja vigu. Õpilane ei ole täitnud ühtegi ülal kirjeldatud õpitulemustest.
TASE	MUUSIKA KUULAMINE JA MUUSIKALUGU
5	Õpilane kuulab ja eristab muusikapalades muusika väljendusvahendeid: meloodiat, rütmi, tempot, dünaamikat, tämbrit ja vormi; kuulab ning võrdleb vokaalmuusikat: hääleliike (sopran, metsosopran, alt, tenor, bariton, bass), kooriliike (laste-, poiste-, mees-, nais-, segakoor); koore ja dirigente kodukohas; tuntumaid Eesti koore; teab Eesti laulupidude traditsiooni; 3) kuulab ning eristab instrumentaalmuusikat: pillirühmi (klahv-, keel-, puhk- ja löökpillid) ja sümfooniaorkestrit;

4	<p>Õpilane:</p> <p>1) kuulab ja eristab muusikapalades muusika väljendusvahendeid: meloodiat, rütmi, tempot, dünaamikat, tämbrit ja vormi;</p> <p>2) kuulab ning võrdleb vokaalmuusikat: hääleliike (sopran, metsosopran, alt, tenor, bariton, bass), kooriliike (laste-, poiste-, mees-, nais-, segakoor); koore ja dirigente kodukohas; tuntumaid Eesti koore; teab Eesti laulupidude traditsiooni;</p> <p>3) kuulab ning eristab instrumentaalmuusikat: pillirühmi (klahv-, keel-, puhk- ja löökpillid) ja sümfooniaorkestrit;</p> <p>4) tunneb ja eristab eesti rahvamuusikat: rahvalaulu, -pille, -tantse; oskab nimetada eesti rahvamuusika suursündmusi.</p>
3	<p>Õpilane:</p> <p>1) kuulab ja eristab muusikapalades muusika väljendusvahendeid: meloodiat, rütmi, tempot, dünaamikat, tämbrit ja vormi;</p> <p>2) kuulab ning võrdleb vokaalmuusikat: hääleliike (sopran, metsosopran, alt, tenor, bariton, bass), kooriliike (laste-, poiste-, mees-, nais-, segakoor); koore ja dirigente kodukohas; tuntumaid Eesti koore; teab Eesti laulupidude traditsiooni;</p> <p>Õpilane teeb kõik õpetaja abil.</p>
2	<p>Õpilane halb kuulab ja eristab muusikapalades.</p> <p>Halb kasutus, lausetus on ebaloogiline.</p>
TASE	MUUSIKA KIRJAOSKUS
5	<p>Õpilane:</p> <p>1) mõistab allolevate helivältuste, rütmifiguuride ja pauside tähendust ning kasutab neid muusikalistes tegevustes;</p> <p>2) mõistab taktimõõtude 2/4, 3/4, 4/4 ja eeltakti tähendust ning arvestab neid musitseerides;</p> <p>3) kasutab laule õppides relatiivseid helikõrgusi (astmeid) ning seostab neid absoluutsete helikõrgustega (tähtnimedega);</p> <p>4) mõistab viulivõtme ja absoluutsete helikõrguste g–G2 tähendust ning kasutab neid.</p>
4	<p>Õpilane:</p> <p>1) mõistab allolevate helivältuste, rütmifiguuride ja pauside tähendust ning kasutab neid muusikalistes tegevustes;</p> <p>2) mõistab taktimõõtude 2/4, 3/4, 4/4 ja eeltakti tähendust ning arvestab neid musitseerides;</p> <p>3) kasutab laule õppides relatiivseid helikõrgusi (astmeid) ning seostab neid absoluutsete helikõrgustega (tähtnimedega);</p> <p>4) mõistab viulivõtme ja absoluutsete helikõrguste g–G2 tähendust ning kasutab neid.</p>
3	<p>Õpilane väljendab oma arvamust kuulatava kohta ebapiisavalt, analüüsib ja põhjendab seda, kasutades vaid üksikuid muusika oskussõnu.</p> <p>Puudulikud tööd on võimalik ümber kirjutada.</p>
2	<p>Õpilane ei ole täitnud ühtegi ülal kirjeldatud õpitulemustest</p> <p>Muusikaline kirjaoskus tundmine puudulik.</p> <p>Ülesandest ei saanud aru või see täidetakse mitterahuldavalt.</p> <p>On väga palju parandusi, parandused on tehtud ebakorrektselt.</p>
TASE	ÕPPEKÄIGUD

5	<p>Õpilane:</p> <p>1) arutleb, analüüsib ja põhjendab oma arvamust muusikaelamuste kohta suulisel, kirjalikul või muul looval viisil;</p> <p>2) kasutab arvamust väljendades teadmisi ja muusikalist oskussõnavara.</p>
4	<p>Õpilane:</p> <p>arutleb, analüüsib ja põhjendab oma arvamust muusikaelamuste kohta suulisel, kirjalikul</p>
3	<p>Õpilane:</p> <p>1) arutleb, analüüsib ja põhjendab oma arvamust muusikaelamuste kohta suulisel, kirjalikul või muul looval viisil;</p> <p>2) kasutab arvamust väljendades teadmisi ja muusikalist oskussõnavara, aga õpilane teeb kõik õpetaja abil.</p>
2	<p>Õpilase analüüstitöö kvaliteedi üle on mitterahuldav.</p> <p>Õpilane ei analüüsi enda töö kvaliteeti.</p> <p>Töö vormistamine ja kirjutamine on ebakorrektned.</p>

5. Õppe kirjandus:

- M.Muldma, L.Sjomina «Muusikaõpik».
- L. Urbel, M. Pullerits «Muusikaõpik».
- A. Sepp Muusikaõpetus.

6. Õppevahendid:

- Internet.
- Grafoprojektor
- Ekraan
- Klaver
- Projektor
- Õppekeskond „Miksike” ja „Lastekas”